

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
15001616	CEIP de Escarabote	Boiro	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Educación primaria	Educación plástica e visual	5º Pri.	1	35

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	5
3.1. Relación de unidades didácticas	5
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	6
4.1. Concrecións metodolóxicas	17
4.2. Materiais e recursos didácticos	19
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	20
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	20
6. Medidas de atención á diversidade	21
7.1. Concreción dos elementos transversais	22
7.2. Actividades complementarias	23
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	24
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	25
9. Outros apartados	25

1. Introducción

Na sociedade actual, cada vez máis globalizada, a aprendizaxe de linguas estranxeiras é unha necesidade. A competencia multilingüe está considerada como esencial para favorecer a comunicación entre iguais, eliminar barreiras, prexuízos e estereotipos, así como para enriquecer persoalmente aos nenos e nenas ao darlles a posibilidade de coñecer aspectos doutras culturas. A Comisión Europea, nas súas recomendacións para todos os estados membros que a forman di: todos os alumnos e alumnas deberían, ao rematar a súa escolarización, ter competencia na súa lingua materna e, ao menos, en dúas linguas comunitarias.

A educación primaria e máis a educación secundaria obrigatoria constitúen o ensino básico para todas as persoas sendo a educación primaria a primeira etapa do ensino obrigatorio. Os obxectivos desta etapa están encamiñados ao logro da adquisición das capacidades que permitan, entre outras cousas:

-Adquirir en, polo menos, nunha lingua estranxeira a competencia comunicativa básica que lle permita expresar e comprender mensaxes sinxelas e desenvolverse en situacións cotiás.

polo tanto, nesta etapa, impartirase, entre outras, a seguinte Área de coñecemento: Lingua Estranxeira.

Sen embargo, xérase a necesidade duns niveis aínda maiores de dominio das linguas estranxeiras, polo que , búscanse formas máis efectivas de adquisición de idiomas, como por exemplo, a creación das seccións bilingües.

A aprendizaxe integrada de contidos e linguas nunha área ou materia non lingüística: AICLE/CLIL, é un novo enfoque didáctico que se está a desenvolver nos últimos tempos dentro das ensinanzas non universitarias cunha dobre finalidade: a aprendizaxe dos contidos da materia non lingüística ao tempo que traballamos os da lingua estranxeira, aumentando, así, o tempo de contacto dos nosos alumnos e alumnas coa lingua estranxeira, adquirindo outras dimensións dela. Polo tanto, poderemos mellorar as competencias nunha lingua estranxeira a través do estudo dos contidos doutras áreas curriculares. Traballaremos coa lingua estranxeira «nun contexto».

Consideramos que usando este novo enfoque na Área de Educación Artística permitiremos que o noso alumnado intensifique as súas experiencias na resolución de problemas e saber facer cousas a través doutra lingua, dando unha relevancia destacada ao uso da lingua ao tempo que adquire os contidos da Área duna maneira máis activa, estimulando así a súa aprendizaxe. Proporcionarémolles tarefas relevantes, realistas e motivadoras para que aprendan os contidos a través do inglés. Promoveremos o uso da lingua estranxeira nun contexto, nun entorno distendido, comunicativo e instrumental.

Ademais, o tempo de contacto dos nosos alumnos e alumnas coa lingua estranxeira aumentou nunha sesión semanal máis. O porqué eliximos esta área ten a seguinte razón: cremos que nesta área traballaremos coa lingua estranxeira nun contexto natural contidos lúdicos e amenos.

A participación por parte dos alumnos é voluntaria pero cabe destacar que a totalidade do alumnado decidiu participar neste programa: Seccións Bilingües.

Este curso continuamos con seccións bilingües nos niveis de Educación Primaria de 1º a 5º. Este curso escolar contaremos coa asistencia dunha auxiliar de conversa que acudirá ao centro a partir de outubro.

Algúns Obxectivos lingüísticos da sección bilingüe son os seguintes:

Procúrase que o alumnado que participa na sección bilingüe consiga:

-Lograr un coñecemento máis profundo da lingua estranxeira dentro dun contexto e dun modo natural.

-Mostrar unha opinión positiva xunto cun talante tolerante cara á xente, cultura e modo de vida propio da lingua estranxeira.

-Ampliar os seus horizontes, tanto profesionais coma persoais, ao verse capacitado para cruzar todas aquelas fronteiras coas que se atope.

-Fomentar a adquisición e aprendizaxe da lingua estranxeira nunha área non lingüística.

-Facilitar e favorecer o uso do inglés na aula: practicar a expresión e comprensión oral e escrita.

-Desenvolver a competencia comunicativa do alumnado na lingua estranxeira, ao utilizala coma vehículo habitual de comunicación na aula e en situacións reais de comunicación.

-Traballar de xeito equilibrado as catro destrezas: listening, speaking, reading and writing.

-Facer uso do seu coñecemento da lingua para adquirir novo vocabulario e novas estruturas (xeometría, formas, cores, materiais...).

-Practicar a expresión de opinións, gustos e preferencias sobre o que os rodea, utilizando o vocabulario adecuado.

-Ler instrucións e practicar dar e recibilas.

-Expresar palabras relacionadas coa forma artística (color, forma, liña, posición, distancia, sombra, textura, movemento...) e diferentes materiais.

CONTEXTUALIZACIÓN: O NOSO CENTRO

Comezando ca contextualización do centro, dicir que nos encontramos no C.El.P. Escarabote, situado no concello de Boiro, na parroquia de Escarabote, nun ambiente rural.

O centro consta de 146 alumnos/as que viven cerca do colexio e dos que un pequeno número utiliza o transporte escolar. O nivel sociocultural dos nenos é moi variable. A realidade sociolingüística actual, dentro da nosa Comunidade Educativa é a seguinte: a pesar de vivir nun entorno rural galego con moita poboación maior que se expresa en galego, a xente nova do rural está a usar case tanto o castelán coma o galego no seu lecer e na súa comunicación habitual. Tamén nos medios de comunicación e na internet emprégase máis o castelán que o galego. Fóra das aulas e do contexto escolar dinamizado en galego, descendeu o uso da nosa Lingua. Canto ao nivel de coñecemento do galego, se falamos de comprensión, case o 100% o entenden a nivel oral e escrito (segundo o seu nivel de competencia lecto-escritora).

O alumnado está distribuído en 9 unidades educativas: 3 unidades de E.I. e 6 unidades de E.P. O horario do centro é de xornada continua (de 9:45 a 14:45).

O centro non dispón dun Departamento de Orientación propio, pero conta cunha Orientadora que ten a súa intervención educativa compartida con outro centro do Concello. Consta de 9 mestres titores (un apoio en E.I.) e especialistas: 1 de Inglés, 1 de Educación Física, 1 de Música, 1 Pedagogía Terapéutica, 1 de A.L e tamén hai 1 mestra de relixión que ten a intervención educativa compartida con outro centro da localidade.

Este curso continuamos con seccións bilingües nos niveis de Educación Primaria de 1º a 5º. Este curso escolar contaremos coa asistencia dunha auxiliar de conversa que acudirá ao centro a partir de outubro.

Cada unha das 4 Unidades Didácticas (UD) que conforman esta PD está concibida para inculcarlle ó alumnado a importancia de que o relevante non é o bonito ou feo que sexa o traballo realizado ou o seu valor artístico, senón que este sexa quen de adquirir técnicas e procedementos acordes á súa idade. A tal fin, a capacidade perceptiva, a observación, a habilidade manual e motriz e a sensibilidade ante calquera manifestación artística debe ser potenciada. Darase especial importancia a dotar dunhas técnicas axeitadas para que o alumnado saiba expresarse mediante a expresión plástica e audiovisual, así como con outros medios de expresión e comunicación.

Esta PD está planificada de xeito que 3 das UD teñen unha temporalización de carácter trimestral, mentres que a 4ª UD viaxará o longo de todo o curso ao aparecer nos 3 trimestres, complementando as anteriores.

Cada Unidade Didáctica estará dividida en varios apartados:

- A Plástica e o seu contexto: Observación de obras representativas de arte. Obras elixidas e seleccionadas tendo en conta a idade e a evolución do alumnado.

- Creatividade e composición: Elaboración de obras propias empregando diferentes materiais.

- Sección de volume: Realización de obras recortables para cada unidade ou para días especiais (conmemoracións).

- Nova visión plástica: Animacións, imaxes, emprego de ordenador...

- Sección lúdica: Xogos e actividades para practicar o aprendido e para fomentar a participación e a desinhibición.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Descubrir propostas artísticas plásticas e visuais de diferentes xéneros, estilos, épocas e culturas, a través da recepción activa, para desenvolver a curiosidade, a sensibilidade, o pensamento crítico e o respecto pola diversidade.		3	1	1	3	1	2	1-2
OBX2 - Investigar acerca de diferentes manifestacións culturais e artísticas plásticas e visuais e os seus contextos, empregando diversas canles, medios e técnicas, para gozar delas, entender o seu valor, así como desenvolver o pensamento e unha sensibilidade artística propia.	3	3	2	1		3		1-2
OBX3 - Expresar e comunicar de maneira creativa ideas, sentimentos e emocións, experimentando coas posibilidades do son, da imaxe e dos medios dixitais, para producir obras propias.	1	1		2	5	2	1	3-4
OBX4 - Participar do deseño, elaboración e difusión de producións culturais e artísticas plásticas e visuais, tanto individuais coma colaborativas, poñendo en valor o proceso e asumindo diferentes roles na consecución dun resultado final, para desenvolver a creatividade, a noción de autoría e o sentido de pertenza.	1	3	3			2	1-3	3-4

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	An analysis of the Elements of ART!	Ao longo dos tres trimestres estudaremos os elementos que se usan para crear arte. As conmemoracións do Magosto, Samaín e Nadal cobrarán especial relevancia.	18	7			X
2	Learn the 3 "R"s!	Nesta unidade progrese o traballo da UD1, reforzando e ampliando paulatinamente os elementos plásticos e audiovisuais. Traballaremos o contido transversal da Educación Medioambiental. O Día da Paz, o	18	6		X	

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
2	Learn the 3 "R"s!	Entroido e o Día Internacional da Muller traballarase de xeito máis destacado.	18	6		X	
3	Inventions throughout History!	A UD3 desenvolve os elementos dos contidos das UD1 e UD2, mais, o seu propósito será, fundamentalmente, afianzar os xa traballados e aplicarlos nos deseños e composicións: deseño dun invento. Traballaremos sobre o proxecto da nosa Biblioteca para este curso: Inventos, inventoras e inventores. As Letras Galegas serán de especial relevancia.	24	5			X
4	Life and works of Andy Warhol!	Esta UD inicia o alumnado na vida e obra de Andy Warhol. O traballo en grupo e grande grupo será predominante, procurando unha participación activa. Traballarase a recepción activa e a vivencia na continuación dos elementos básicos da expresión plástica e audiovisual durante os tres trimestres.	40	17	X	X	X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	An analysis of the Elements of ART!	7

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Distinguir propostas artísticas plásticas e visuais de diferentes xéneros, estilos, épocas e culturas, a través da recepción activa e mostrando curiosidade por elas.	Coñece, lembra e describe, de forma oral e escrita e empregando un vocabulario axeitado, os datos máis relevantes da vida e obra de Andy Warhol. Identifica os recursos e materiais utilizados para elaborar unha obra.	TI	100
CA1.4 - Comparar o significado e os elementos característicos de distintas manifestacións culturais e artísticas plásticas e visuais que forman parte do patrimonio de diversas contornas, analizando as canles, medios e técnicas vinculados a elas, así como as súas diferenzas e similitudes, e desenvolvendo criterios de valoración propios.	Coñece e identifica as características fundamentais do estilo Pop Art. Analiza as posibilidades de materiais, texturas, formas e cores aplicados sobre diferentes soportes.		
CA1.5 - Valorar as sensacións e emocións producidas por diferentes manifestacións culturais e artísticas plásticas e visuais, a partir da análise e da comprensión das devanditas manifestacións.	Analiza e compara as texturas naturais, artificiais, visuais e táctiles, sendo capaz de realizar traballos artísticos utilizando estes coñecementos.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.6 - Manifestar respecto na recepción de propostas artísticas plásticas e visuais, interiorizando as normas elementais de comportamento e mostrando unha actitude positiva.	Fai un deseño empregando as formas xeométricas aprendidas. Participa nas actividades propostas con interese e colaboración.		
CA2.1 - Producir obras propias básicas utilizando as posibilidades expresivas do corpo, a imaxe e os medios dixitais básicos e mostrando confianza nas capacidades propias.	Debuxa formas, figuras e elementos do contexto con dimensións, proporcións, cores e tamaños axeitados.		
CA2.4 - Participar no proceso cooperativo de producións culturais e artísticas plásticas e visuais, de forma creativa, utilizando elementos básicos da linguaxe plástica e visual e diferentes técnicas artísticas.	Combina e analiza as cores para utilizalas correctamente nas composicións individuais e grupais.		
CA2.6 - Manifestar respecto na realización de actividades, interiorizando as normas elementais de comportamento e mostrando unha actitude positiva e empática cara á expresión de ideas, sentimentos e emocións dos demais.	Valora as obras de arte nas súas diversas manifestacións.		
CA3.1 - Distinguir propostas artísticas audiovisuais de diferentes xéneros, estilos, épocas e culturas, a través da recepción activa e mostrando curiosidade por elas.	Distingue o tema ou xénero de obras plásticas.		
CA3.4 - Comparar o significado e os elementos característicos de distintas manifestacións culturais e artísticas audiovisuais que forman parte do patrimonio de diversas contornas, analizando as canles, medios e técnicas vinculados a elas, así como as súas diferenzas e similitudes, e desenvolvendo criterios de valoración propios.	Coñece a evolución da fotografía dende o branco/negro á cor, formato papel ao dixital e valora as posibilidades que ofrece a tecnoloxía.		
CA3.5 - Valorar as sensacións e as emocións producidas por diferentes manifestacións culturais e artísticas audiovisuais, a partir da análise e da comprensión das devanditas manifestacións.	Organiza e planifica o seu proceso creativo desenvolvéndoo en esbozos e elixindo os que mellor se axeiten aos seus propósitos na obra final.		
CA3.6 - Manifestar respecto na recepción de propostas artísticas audiovisuais, interiorizando as normas elementais de comportamento e mostrando unha actitude positiva.	Recoñece o significado do consentimento da difusión de imaxes, respectando as decisións doutras persoas.		
CA4.1 - Producir obras propias básicas utilizando as posibilidades expresivas do corpo, a imaxe, o son e os medios dixitais básicos e mostrando confianza nas capacidades propias.	Realiza fotografías utilizando medios tecnolóxicos e analizando o encadre máis axeitado.		
CA4.4 - Participar no proceso cooperativo de producións culturais e artísticas audiovisuais, de forma creativa, utilizando elementos básicos da linguaxe audiovisual e diferentes técnicas artísticas.	Emprega as tecnoloxías da información e da comunicación para documentarse sobre o contexto cultural, artístico e sobre a pescuda de material para a elaboración de traballos grupais.		
CA4.6 - Manifestar respecto na creación e interpretación de propostas artísticas audiovisuais, interiorizando as normas elementais de comportamento e mostrando unha actitude positiva e empática cara á expresión de ideas, sentimentos e emocións dos demais.	Participa nas actividades propostas con interese e colaboración.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

- Estratexias de recepción activa.
- Cultura visual. A imaxe no mundo actual: técnicas e estratexias de lectura, análise e interpretación da intención comunicativa. Valoración desde unha perspectiva de xénero.
- Elementos configurativos da linguaxe visual e as súas posibilidades expresivas: punto; liña grosa, fina, continua e descontinua; plano; textura; cor.
- Materiais, instrumentos, soportes e técnicas de maior uso na expresión plástica e visual.
- Vocabulario específico nas artes plásticas e visuais.
- Recursos dixitais de uso común para as artes plásticas e visuais.
- Propostas artísticas de diferentes correntes estéticas, procedencias e épocas producidas por creadoras e creadores locais, rexionais, nacionais e internacionais.
- Estratexias básicas de análises de propostas artísticas desde unha perspectiva de xénero.
- Normas de comportamento e actitude positiva na recepción de propostas plásticas e visuais en diferentes espazos culturais e artísticos. O silencio como elemento e condición indispensable para manter a atención durante a recepción.
- Representación, de forma persoal, de ideas, accións e situacións valéndose dos elementos que configuran a linguaxe visual.
- Experimentación e expresión a través de medios, soportes e materiais de expresión plástica e visual, incluídos os formatos artísticos contemporáneos. Elaboración de imaxes novas a partir dos coñecementos adquiridos. Técnicas bidimensionais e tridimensionais.
- Avaliación, interese e valoración, tanto do proceso coma do produto final, en producións plásticas e visuais.
- Utilización de técnicas, materiais e recursos informáticos e tecnolóxicos: a súa aplicación para a captura, creación, manipulación e difusión de producións plásticas e visuais.
- Aproximación ao uso responsable de bancos de imaxes e sons. Coñecemento e respecto polas licenzas de uso e distribución de contidos xerados por outros.
- Normas elementais de comportamento e actitude positiva na creación e interpretación de propostas culturais e artísticas plásticas e visuais.
- Profesións vinculadas ao ámbito cinematográfico e audiovisual. Coñecemento e valoración.
- Estratexias de procura, filtrado e valoración.
- Vocabulario específico nas artes audiovisuais.
- Recursos dixitais de uso común para as artes audiovisuais.
- Propostas artísticas de diferentes correntes estéticas, procedencias e épocas producidas por creadoras e creadores locais, rexionais, nacionais e internacionais.
- Estratexias básicas de análises de propostas artísticas desde unha perspectiva de xénero.
- Normas de comportamento e actitude positiva na recepción de propostas cinematográficas e audiovisuais en diferentes espazos culturais e artísticos. O silencio como elemento e condición indispensable para manter a atención durante a recepción.
- Rexistro e edición de elementos audiovisuais (imaxe e audio): conceptos, tecnoloxías, técnicas e recursos elementais de manexo sinxelo.
- Producións audiovisuais: iniciación á planificación das diferentes fases e roles do proceso creativo. Traballo colaborativo e importancia do proceso nos principais xéneros e formatos.
- Características da linguaxe audiovisual multimodal.

Contidos

- Creación, experimentación e difusión de mensaxes audiovisuais: procesos técnicos, respecto á integridade das persoas e aos dereitos de autor.
- Normas elementais de comportamento e actitude positiva na creación e interpretación de propostas culturais e artísticas.

UD	Título da UD	Duración
2	Learn the 3 "R"s!	6

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Distinguir propostas artísticas plásticas e visuais de diferentes xéneros, estilos, épocas e culturas, a través da recepción activa e mostrando curiosidade por elas.	Recoñece e identifica as características das imaxes fixas e en movemento.		
CA1.4 - Comparar o significado e os elementos característicos de distintas manifestacións culturais e artísticas plásticas e visuais que forman parte do patrimonio de diversas contornas, analizando as canles, medios e técnicas vinculados a elas, así como as súas diferenzas e similitudes, e desenvolvendo criterios de valoración propios.	Analiza imaxes fixas e en movemento, empregando terminoloxía axeitada, atendendo ao tamaño, cor, función, formato e iluminación.		
CA1.5 - Valorar as sensacións e emocións producidas por diferentes manifestacións culturais e artísticas plásticas e visuais, a partir da análise e da comprensión das devanditas manifestacións.	Utiliza e manexa os elementos que estruturan o espazo gráfico.		
CA1.6 - Manifestar respecto na recepción de propostas artísticas plásticas e visuais, interiorizando as normas elementais de comportamento e mostrando unha actitude positiva.	Participa e amosa interese polas actividades propostas, colaborando na recollida e organización do material.		
CA2.1 - Producir obras propias básicas utilizando as posibilidades expresivas do corpo, a imaxe e os medios dixitais básicos e mostrando confianza nas capacidades propias.	Realiza imaxes humanas, animais e casas partindo dun bosquexo. Realiza debuxos relacionados coas profesións utilizando os coñecementos aprendidos.	TI	100
CA2.4 - Participar no proceso cooperativo de producións culturais e artísticas plásticas e visuais, de forma creativa, utilizando elementos básicos da linguaxe plástica e visual e diferentes técnicas artísticas.	Representa formas xeométricas con precisión, coa axuda da cuadrícula e as ferramentas básicas.		
CA2.6 - Manifestar respecto na realización de actividades, interiorizando as normas elementais de comportamento e mostrando unha actitude positiva e empática cara á expresión de ideas, sentimentos e emocións dos demais.	Realiza composicións que transmiten emocións e sensacións básicas, utilizando distintos elementos e recursos.		
CA3.1 - Distinguir propostas artísticas audiovisuais de diferentes xéneros, estilos, épocas e culturas, a través da recepción activa e mostrando curiosidade por elas.	Recoñece, interpreta e analiza a información que ofrecen as imaxes fixas e en movemento e comunica as sensacións, elaborando informacións básicas empregando o vocabulario axeitado.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.4 - Comparar o significado e os elementos característicos de distintas manifestacións culturais e artísticas audiovisuais que forman parte do patrimonio de diversas contornas, analizando as canles, medios e técnicas vinculados a elas, así como as súas diferenzas e similitudes, e desenvolvendo criterios de valoración propios.	Utiliza o trazado de rectas paralelas.		
CA3.5 - Valorar as sensacións e as emocións producidas por diferentes manifestacións culturais e artísticas audiovisuais, a partir da análise e da comprensión das devanditas manifestacións.	Emprega as posibilidades de materiais, texturas, formas e cores aplicados sobre diferentes soportes		
CA3.6 - Manifestar respecto na recepción de propostas artísticas audiovisuais, interiorizando as normas elementais de comportamento e mostrando unha actitude positiva.	Goza coa aprendizaxe obtida a través do uso das TIC, e amosa interese polo uso destas.		
CA4.1 - Producir obras propias básicas utilizando as posibilidades expresivas do corpo, a imaxe, o son e os medios dixitais básicos e mostrando confianza nas capacidades propias.	Procura imaxes en soporte dixital para organizalas e transformalas en planos e mapas simples.		
CA4.4 - Participar no proceso cooperativo de producións culturais e artísticas audiovisuais, de forma creativa, utilizando elementos básicos da linguaxe audiovisual e diferentes técnicas artísticas.	Coñece e utiliza recursos tecnolóxicos para obter información sobre a búsqueda dun cartel grupal e elabora o seu propio anuncio.		
CA4.6 - Manifestar respecto na creación e interpretación de propostas artísticas audiovisuais, interiorizando as normas elementais de comportamento e mostrando unha actitude positiva e empática cara á expresión de ideas, sentimentos e emocións dos demais.	Valora o uso das TIC para documentarse.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Estratexias de recepción activa.   - Cultura visual. A imaxe no mundo actual: técnicas e estratexias de lectura, análise e interpretación da intención comunicativa. Valoración desde unha perspectiva de xénero.   - Profesións vinculadas cos ámbitos artísticos plástico e visual. Coñecemento e valoración.   - Materiais, instrumentos, soportes e técnicas de maior uso na expresión plástica e visual.   - Vocabulario específico nas artes plásticas e visuais.   - Recursos dixitais de uso común para as artes plásticas e visuais.   - Propostas artísticas de diferentes correntes estéticas, procedencias e épocas producidas por creadoras e creadores locais, rexionais, nacionais e internacionais.   - Estratexias básicas de análises de propostas artísticas desde unha perspectiva de xénero.   - Normas de comportamento e actitude positiva na recepción de propostas plásticas e visuais en diferentes espazos culturais e artísticos. O silencio como elemento e condición indispensable para manter a atención durante a recepción.   - Representación, de forma persoal, de ideas, accións e situacións valéndose dos elementos que configuran a linguaxe visual.

Contidos

- Experimentación e expresión a través de medios, soportes e materiais de expresión plástica e visual, incluídos os formatos artísticos contemporáneos. Elaboración de imaxes novas a partir dos coñecementos adquiridos. Técnicas bidimensionais e tridimensionais
- Avaliación, interese e valoración, tanto do proceso coma do produto final, en producións plásticas e visuais.
- Utilización de técnicas, materiais e recursos informáticos e tecnolóxicos: a súa aplicación para a captura, creación, manipulación e difusión de producións plásticas e visuais.
- Aproximación ao uso responsable de bancos de imaxes e sons. Coñecemento e respecto polas licenzas de uso e distribución de contidos xerados por outros.
- Normas elementais de comportamento e actitude positiva na creación e interpretación de propostas culturais e artísticas plásticas e visuais.
- Nocións elementais sobre formatos audiovisuais: imaxe fixa e en movemento. Ficción e non ficción. Animación.
- Estratexias de procura, filtrado e valoración.
- Vocabulario específico nas artes audiovisuais.
- Recursos dixitais de uso común para as artes audiovisuais.
- Propostas artísticas de diferentes correntes estéticas, procedencias e épocas producidas por creadoras e creadores locais, rexionais, nacionais e internacionais.
- Estratexias básicas de análises de propostas artísticas desde unha perspectiva de xénero.
- Normas de comportamento e actitude positiva na recepción de propostas cinematográficas e audiovisuais en diferentes espazos culturais e artísticos. O silencio como elemento e condición indispensable para manter a atención durante a recepción.
- Rexistro e edición de elementos audiovisuais (imaxe e audio): conceptos, tecnoloxías, técnicas e recursos elementais de manexo sinxelo.
- Producións multimodais: realización con diversas ferramentas.
- Características da linguaxe audiovisual multimodal.
- Creación, experimentación e difusión de mensaxes audiovisuais: procesos técnicos, respecto á integridade das persoas e aos dereitos de autor.
- Normas elementais de comportamento e actitude positiva na creación e interpretación de propostas culturais e artísticas.

UD	Título da UD	Duración
3	Inventions throughout History!	5

Crterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Distinguir propostas artísticas plásticas e visuais de diferentes xéneros, estilos, épocas e culturas, a través da recepción activa e mostrando curiosidade por elas.	Interpreta e comenta, de forma oral e escrita, o uso da liña horizontal nunha obra artística concreta.	TI	100
CA1.4 - Comparar o significado e os elementos característicos de distintas manifestacións culturais e artísticas plásticas e visuais que forman parte do patrimonio de diversas contornas, analizando as canles, medios e técnicas vinculados a elas, así como as súas diferenzas e similitudes, e desenvolvendo criterios de valoración propios.	Utiliza a liña horizontal como elemento expresivo para proporcionar sensación de profundidade.		
CA1.5 - Valorar as sensacións e emocións producidas por diferentes manifestacións culturais e artísticas plásticas e visuais, a partir da análise e da comprensión das devanditas manifestacións.	Traza formas xeométricas con precisión coa axuda das ferramentas básicas.		
CA1.6 - Manifestar respecto na recepción de propostas artísticas plásticas e visuais, interiorizando as normas elementais de comportamento e mostrando unha actitude positiva.	Expresa con respecto as sensacións e as apreciacións persoais sobre as obras plásticas dunha persoa autora ou criterio artístico.		
CA2.1 - Producir obras propias básicas utilizando as posibilidades expresivas do corpo, a imaxe e os medios dixitais básicos e mostrando confianza nas capacidades propias.	Traza ángulos de 90, 30 e 60 graos utilizando as ferramentas básicas.		
CA2.4 - Participar no proceso cooperativo de producións culturais e artísticas plásticas e visuais, de forma creativa, utilizando elementos básicos da linguaxe plástica e visual e diferentes técnicas artísticas.	Participa nunha creación grupal baseada na representación do eixe de simetría para creacións orixinais, integrándoos de diferentes maneiras con finalidade estética.		
CA2.6 - Manifestar respecto na realización de actividades, interiorizando as normas elementais de comportamento e mostrando unha actitude positiva e empática cara á expresión de ideas, sentimentos e emocións dos demais.	Presenta os traballos con orde e limpeza respectando as normas e indicacións establecidas.		
CA3.1 - Distinguir propostas artísticas audiovisuais de diferentes xéneros, estilos, épocas e culturas, a través da recepción activa e mostrando curiosidade por elas.	Valora e respecta os diferentes tipos de expresión plástica.		
CA3.4 - Comparar o significado e os elementos característicos de distintas manifestacións culturais e artísticas audiovisuais que forman parte do patrimonio de diversas contornas, analizando as canles, medios e técnicas vinculados a elas, así como as súas diferenzas e similitudes, e desenvolvendo criterios de valoración propios.	Utiliza a liña horizontal como elemento expresivo para proporcionar sensación de profundidade en composicións e creacións realizadas co ordenador.		
CA3.6 - Manifestar respecto na recepción de propostas artísticas audiovisuais, interiorizando as normas elementais de comportamento e mostrando unha actitude positiva.	Utiliza con respecto as TIC para coñecer expresións artísticas e culturais.		
CA4.1 - Producir obras propias básicas utilizando as posibilidades expresivas do corpo, a imaxe, o son e os medios dixitais básicos e mostrando confianza nas capacidades propias.	Emprega as novas tecnoloxías para iniciarse no deseño dixital, tratamento de imaxes ou na animación.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.4 - Participar no proceso cooperativo de producións culturais e artísticas audiovisuais, de forma creativa, utilizando elementos básicos da linguaxe audiovisual e diferentes técnicas artísticas.	Emprega as ferramentas básicas do debuxo xeométrico (regra, escuadro, cartabón e transportador).		
CA4.6 - Manifestar respecto na creación e interpretación de propostas artísticas audiovisuais, interiorizando as normas elementais de comportamento e mostrando unha actitude positiva e empática cara á expresión de ideas, sentimentos e emocións dos demais.	Coñece, utiliza e valora os recursos tecnolóxicos básicos para a elaboración das propias creacións.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Estratexias de recepción activa.   - Cultura visual. A imaxe no mundo actual: técnicas e estratexias de lectura, análise e interpretación da intención comunicativa. Valoración desde unha perspectiva de xénero.   - Profundización no ensino técnico do debuxo. Introducción á comprensión da xeometría a partir da liña recta. Posibilidades expresivas e comunicativas.   - Materiais, instrumentos, soportes e técnicas de maior uso na expresión plástica e visual.   - Vocabulario específico nas artes plásticas e visuais.   - Recursos dixitais de uso común para as artes plásticas e visuais.   - Propostas artísticas de diferentes correntes estéticas, procedencias e épocas producidas por creadoras e creadores locais, rexionais, nacionais e internacionais.   - Estratexias básicas de análises de propostas artísticas desde unha perspectiva de xénero.   - Normas de comportamento e actitude positiva na recepción de propostas plásticas e visuais en diferentes espazos culturais e artísticos. O silencio como elemento e condición indispensable para manter a atención durante a recepción.   - Representación, de forma persoal, de ideas, accións e situacións valéndose dos elementos que configuran a linguaxe visual.   - Experimentación e expresión a través de medios, soportes e materiais de expresión plástica e visual, incluídos os formatos artísticos contemporáneos. Elaboración de imaxes novas a partir dos coñecementos adquiridos. Técnicas bidimensionais e tridimensionais.   - Iniciación ao debuxo xeométrico. Verbalización da intención expresiva. Terminoloxía básica específica da área.   - Avaliación, interese e valoración, tanto do proceso coma do produto final, en producións plásticas e visuais.   - Utilización de técnicas, materiais e recursos informáticos e tecnolóxicos: a súa aplicación para a captura, creación, manipulación e difusión de producións plásticas e visuais.   - Aproximación ao uso responsable de bancos de imaxes e sons. Coñecemento e respecto polas licenzas de uso e distribución de contidos xerados por outros.   - Normas elementais de comportamento e actitude positiva na creación e interpretación de propostas culturais e artísticas plásticas e visuais.   - Propostas audiovisuais elementais. O cinema: orixe e evolución. Espazos culturais e artísticos do ámbito audiovisual. Comunicación e valoración do contido informativo que as imaxes proporcionan, desde unha perspectiva de xénero.   - Estratexias de procura, filtrado e valoración.

Contidos
- Vocabulario específico nas artes audiovisuais.   - Recursos dixitais de uso común para as artes audiovisuais.   - Propostas artísticas de diferentes correntes estéticas, procedencias e épocas producidas por creadoras e creadores locais, rexionais, nacionais e internacionais.   - Estratexias básicas de análises de propostas artísticas desde unha perspectiva de xénero.   - Normas de comportamento e actitude positiva na recepción de propostas cinematográficas e audiovisuais en diferentes espazos culturais e artísticos. O silencio como elemento e condición indispensable para manter a atención durante a recepción.   - Rexistro e edición de elementos audiovisuais (imaxe e audio): conceptos, tecnoloxías, técnicas e recursos elementais de manexo sinxelo.   - Estratexias e técnicas de composición de historias sinxelas, de maneira individual e grupal, con intención comunicativa e expresiva, para ser recreadas, narradas e gravadas.   - Características da linguaxe audiovisual multimodal.   - Aproximación ás ferramentas e ás técnicas básicas de animación.   - Creación, experimentación e difusión de mensaxes audiovisuais: procesos técnicos, respecto á integridade das persoas e aos dereitos de autor.   - Normas elementais de comportamento e actitude positiva na creación e interpretación de propostas culturais e artísticas.

UD	Título da UD	Duración
4	Life and works of Andy Warhol!	17

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.2 - Describir manifestacións culturais e artísticas plásticas e visuais, explorando as súas características con interese, establecendo relacións entre elas, valorando a diversidade que as xera, así como as principais profesións vinculadas á creación e interpretación plástica e visual, empregando o vocabulario específico destas.	Coñece, lembra e describe, de forma oral e escrita e empregando un vocabulario axeitado, os datos máis relevantes da vida e obra de Andy Warhol.	TI	100
CA1.3 - Seleccionar e aplicar estratexias para a procura de información sobre manifestacións culturais e artísticas plásticas e visuais, a través de diversas canles e medios de acceso, de forma individual e colaborativa.	Coñece e identifica as características fundamentais do estilo Pop Art.		
CA1.5 - Valorar as sensacións e emocións producidas por diferentes manifestacións culturais e artísticas plásticas e visuais, a partir da análise e da comprensión das devanditas manifestacións.	Valora a obra e os procesos creativos do autor.		
CA1.6 - Manifestar respecto na recepción de propostas artísticas plásticas e visuais, interiorizando as normas elementais de comportamento e mostrando unha actitude positiva.	Respecta e valora as producións artísticas nas súas diferentes variedades.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.2 - Expresar con creatividade ideas, sentimentos e emocións a través de diversas manifestacións artísticas plásticas e visuais, utilizando as diferentes linguaxes e instrumentos ao seu alcance, mostrando confianza nas propias capacidades e perfeccionando a execución.	Observa, analiza e reproduce plasticamente as partes fundamentais do rostro humano. Reproduce trazos e temas baseándose na obra do artista.		
CA2.3 - Planificar e deseñar producións culturais e artísticas plásticas e visuais colectivas, traballando de forma cooperativa na consecución dun resultado final que cumpra cuns obxectivos acordados e asumindo diferentes roles, desde a igualdade e o respecto á diversidade.	Participa positivamente na realización dunha serigrafía con técnicas postmodernas.		
CA2.5 - Compartir os proxectos creativos plásticos e visuais, empregando diferentes estratexias comunicativas a través de diversos medios e explicando o proceso e o resultado final obtido.	Expresa e comunica, con autonomía e iniciativa, emocións e vivencias a través das súas propias creacións.		
CA2.6 - Manifestar respecto na realización de actividades, interiorizando as normas elementais de comportamento e mostrando unha actitude positiva e empática cara á expresión de ideas, sentimentos e emocións dos demais.	Mantén limpos e coidados os materiais de pintura e modelado (ceras, pinceis, mesas...).		
CA3.2 - Describir manifestacións culturais e artísticas audiovisuais, explorando as súas características con interese, establecendo relacións básicas entre elas, valorando a diversidade que as xera, así como as principais profesións vinculadas á creación e interpretación audiovisual, e empregando o vocabulario específico destas.	Experimenta de forma oral e escrita as propias ideas e emocións suxeridas pola observación da obra artística.		
CA3.3 - Seleccionar e aplicar estratexias para a procura de información sobre manifestacións culturais e artísticas audiovisuais, a través de diversas canles e medios de acceso, de forma individual e colaborativa.	Experimenta coas gamas cromáticas para imitar as cores imposibles e intensas presentes nos cadros de Andy Warhol.		
CA3.4 - Comparar o significado e os elementos característicos de distintas manifestacións culturais e artísticas audiovisuais que forman parte do patrimonio de diversas contornas, analizando as canles, medios e técnicas vinculados a elas, así como as súas diferenzas e similitudes, e desenvolvendo criterios de valoración propios.	Identifica, clasifica e realiza os distintos movementos no plano (translacións, eixes simétricos, xiros e simetrías centrais) co ordenador.		
CA3.6 - Manifestar respecto na recepción de propostas artísticas audiovisuais, interiorizando as normas elementais de comportamento e mostrando unha actitude positiva.	Manifesta respecto na visita virtual ás fotografías de 360 graos do Museo de Bellas Artes de Montreal.		
CA4.2 - Expresar con creatividade ideas, sentimentos e emocións a través de diversas manifestacións artísticas audiovisuais, utilizando as diferentes linguaxes e instrumentos ao seu alcance, mostrando confianza nas propias capacidades e perfeccionando a execución.	Crea obras con patróns repetitivos seguindo as características das obras de Andy Warhol.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.3 - Planificar e deseñar producións culturais e artísticas audiovisuais colectivas, traballando de forma cooperativa na consecución dun resultado final que cumpra cuns obxectivos acordados e asumindo diferentes roles, desde a igualdade e o respecto á diversidade.	Realiza e colorea co ordenador serigrafías con distintos temas relacionados coa publicidade e actores e actrices famosos/as.		
CA4.5 - Compartir os proxectos creativos audiovisuais, empregando diferentes estratexias comunicativas a través de diversos medios e explicando o proceso e o resultado final obtido.	Debuxa, completa e colorea co ordenador e a pantalla dixital autorretratos e obras do artista.		
CA4.6 - Manifestar respecto na creación e interpretación de propostas artísticas audiovisuais, interiorizando as normas elementais de comportamento e mostrando unha actitude positiva e empática cara á expresión de ideas, sentimentos e emocións dos demais.	Valora e respecta os diferentes tipos de culturas e propostas artísticas.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Estratexias de recepción activa.   - Cultura visual. A imaxe no mundo actual: técnicas e estratexias de lectura, análise e interpretación da intención comunicativa. Valoración desde unha perspectiva de xénero.   - Materiais, instrumentos, soportes e técnicas de maior uso na expresión plástica e visual.   - Vocabulario específico nas artes plásticas e visuais.   - Recursos dixitais de uso común para as artes plásticas e visuais.   - Propostas artísticas de diferentes correntes estéticas, procedencias e épocas producidas por creadoras e creadores locais, rexionais, nacionais e internacionais.   - Estratexias básicas de análises de propostas artísticas desde unha perspectiva de xénero.   - Normas de comportamento e actitude positiva na recepción de propostas plásticas e visuais en diferentes espazos culturais e artísticos. O silencio como elemento e condición indispensable para manter a atención durante a recepción.   - Representación, de forma persoal, de ideas, accións e situacións valéndose dos elementos que configuran a linguaxe visual.   - Experimentación e expresión a través de medios, soportes e materiais de expresión plástica e visual, incluídos os formatos artísticos contemporáneos. Elaboración de imaxes novas a partir dos coñecementos adquiridos. Técnicas bidimensionais e tridimensionais.   - Fases do proceso creativo: planificación, interpretación, experimentación e avaliación. Equilibrio e axuste entre deseño, proceso e produto.   - Avaliación, interese e valoración, tanto do proceso coma do produto final, en producións plásticas e visuais.   - Utilización de técnicas, materiais e recursos informáticos e tecnolóxicos: a súa aplicación para a captura, creación, manipulación e difusión de producións plásticas e visuais.   - Aproximación ao uso responsable de bancos de imaxes e sons. Coñecemento e respecto polas licenzas de uso e distribución de contidos xerados por outros.   - Normas elementais de comportamento e actitude positiva na creación e interpretación de propostas culturais e artísticas plásticas e visuais.

Contidos

- Estratexias de procura, filtrado e valoración.
- Vocabulario específico nas artes audiovisuais.
- Propostas artísticas de diferentes correntes estéticas, procedencias e épocas producidas por creadoras e creadores locais, rexionais, nacionais e internacionais.
- Estratexias básicas de análises de propostas artísticas desde unha perspectiva de xénero.
- Normas de comportamento e actitude positiva na recepción de propostas cinematográficas e audiovisuais en diferentes espazos culturais e artísticos. O silencio como elemento e condición indispensable para manter a atención durante a recepción.
- Rexistro e edición de elementos audiovisuais (imaxe e audio): conceptos, tecnoloxías, técnicas e recursos elementais de manexo sinxelo.
- Estratexias e técnicas de composición de historias sinxelas, de maneira individual e grupal, con intención comunicativa e expresiva, para ser recreadas, narradas e gravadas.
- Características da linguaxe audiovisual multimodal.
- Creación, experimentación e difusión de mensaxes audiovisuais: procesos técnicos, respecto á integridade das persoas e aos dereitos de autor.
- Normas elementais de comportamento e actitude positiva na creación e interpretación de propostas culturais e artísticas.

4.1. Concrecións metodolóxicas

Algúns dos principios nos que está fundamentada a nosa programación son a flexibilidade e a individualidade para atender á diversidade que atopamos nas nosas clases, porque os noso alumnado teñen diferentes intereses, necesidades, motivacións e habilidades. Isto implica que a nosa programación debe ser aberta, cíclica e flexible. A metodoloxía segue un enfoque comunicativo e fundaméntase nos seguintes principios e nas seguintes pautas de actuación:

PRINCIPIOS:

1. O PRINCIPIO DA FLEXIBILIDADE: A actividade que se leve a cabo na aula estará acorde cos intereses e necesidades dos alumnos.
2. OS DIFERENTES RITMOS DE APRENDIZAXE: O profesor deberá atende-las necesidades e ritmos específicos de aprendizaxe dos diferentes alumnos do grupo de modo individualizado
3. O PRINCIPIO DE USO CREATIVO DA LINGUA: O Profesor explotará o uso da lingua dun xeito creativo e significativo para que o alumno recoñeza o seu aprendizaxe como relevante e frutífero.
4. O PRINCIPIO DOS ROLES INTERACTIVOS: A aula debe ser un lugar de interacción dialéctica entre o profesor e os alumnos e os propios alumnos entre si. O alumno debe tomar un rol activo. Para levar isto a cabo, utilizaranse diferentes técnicas de grupos e actividades que permitan este tipo de interaccións.

PAUTAS DE ACTUACIÓN NA AULA:

- LINGUA EN USO NA AULA: Utilizarase principalmente a lingua inglesa nas interaccións cos alumnos. Recorrerase á lingua nativa de xeito esporádico cando non se poida evitar pero nunca de xeito regular.
- O LINGUAXE COMO UN FEITO SOCIAL: O aprendizaxe da lingua permitirá a comunicación e diálogo entre persoas.
- INTERACCIÓN: Favorecerase unha metodoloxía aberta á interacción social entre todos os individuos do grupo.
- IMPLICACIÓN: O proceso anterior so é posible se os alumnos aceptan seu rol activo nas clases. Para obter isto o profesor debe informarlles e negociar con eles sobre todos os elementos que toman parte no proceso de ensinanza-aprendizaxe.
- TIPO DE APRENDIZAXES QUE SE PERSIGUEN:

- a. EXPERIENCIAL: aprender facendo, involucrando ós alumnos en tódalas súas dimensións.
- b. SIGNIFICATIVO: onde o aprendizaxe debe cubrir un propósito e aplicarse a diferentes situacións.
- c. AUTÓNOMO: a profesora debe prover ó alumno coas ferramentas e técnicas necesarias para que estes maduren na súa habilidade de aprender por eles mesmos.
- d. DURADEIRO: perseguendo non un aprendizaxe memorístico senón a interiorización de coñecementos.

- DESENVOLVEMENTO GLOBAL: Búscase que os alumnos crezan en tódalas súas dimensións a razón do traballo realizado nas aulas, non que só o fagan nunha dimensión intelectual.

- ACTIVIDADES COMUNICATIVAS: As actividades que se proporcionen aos alumnos deben estar acorde co seu nivel de maduración, adecuarse aos seus intereses e mobiliza-las estratexias adecuadas para o seu desenrolo cognitivo. Favoreceranse as actividades que promovan o diálogo e a interacción.

- USO DE MATERIAIS ATRACTIVOS E AUTÉNTICOS: Son necesarios para crear interese no que se quere ensinar e, á vez, proporcionar contextos reais para a comunicación. Exemplo disto sería o uso de contos, revistas, obras ou a utilización de materiais obtidos na rede.

- INTEGRACIÓN DAS CATRO DESTREZAS: As catro destrezas (listening, speaking, reading and writing) serán tratadas dun xeito integrador. Traballaranse primeiro as orais para movernos logo cara ás escritas, unha vez que os contidos estean controlados a ese primeiro nivel oral, o que permitirá a comunicación dos alumnos na lingua estranxeira.

- O TRATAMENTO DO ERRO: Na metodoloxía que optamos por seguir, os erros son considerados como un paso natural no proceso de aprendizaxe e polo tanto serán tratados como elementos beneficiosos para a interiorización dos contidos. Evitarase que súa corrección provoque a ruptura da interacción dos alumnos entre eles ou co profesor ou a inhibición do alumno en futuras participacións. Do mesmo xeito, respectarase en todo momento o período de silencio previo a botarse a falar que todos os alumnos experimentan no referente á aprendizaxe dunha lingua estranxeira.

- ACHEGAMENTO ÁS ESTRUCTURAS LINGÜÍSTICAS E Ó VOCABULARIO: Nesta metodoloxía optamos por seguir un método indutivo para tratar este tipo de contidos. Deste xeito, trataranse estas cuestións buscando o descubrimento por parte dos alumnos, unha vez que se lles proporcione exemplos suficientes.

- COÑECIMENTOS PREVIOS: Ó inicio do curso escolar e co obxectivo de coñecer o nivel de control dos alumnos na materia, realizaranse unhas sesións iniciais que perseguirán o fin de retoma-las cuestións principais que se traballaron no ano anterior. Do mesmo xeito, ó inicio de todo novo grupo de contidos, a profesora terá en conta o nivel de control dos mesmos por parte dos alumnos facendo preguntas sobre eles e así adecuar as súas explicacións ó nivel real de coñecementos de cada un dos grupos.

- O OBXETIVO QUE SE PERSIGUE: a aprendizaxe dos contidos da materia non lingüística (ART) ao tempo que traballamos os da lingua estranxeira, aumentando, así, o tempo de contacto dos nosos alumnos e alumnas coa lingua estranxeira, adquirindo outras dimensións dela.

- TRABALLO COLABORATIVO: Pretendemos que o noso alumnado sexa quen de traballar en grupo, de forma cooperativa e respectuosa coas diferencias, polo que planificaremos o deseño dos proxectos tendo en conta dito obxectivo.

-DIVERSIDADE: Sendo unha das nosas finalidades o preparar ao noso alumnado para unha realidade multicultural, procuraremos mostrarlles e ofrecerlles a oportunidade de traballar en torno a unha gran variedade de obras plásticas, exemplificacións e mensaxes. Atenderemos tamén á diversidade e as diferenzas en canto a ritmos de adquisición de coñecemento na planificación e deseño de tarefas a levar a coa na nosa aula.

No noso centro estamos a usar o enfoque metodolóxico denominado CLIL (Content and language Integrated learning) que prevé a aprendizaxe da lingua complementada coa aprendizaxe integrada de contido doutras materias. A aprendizaxe integrada de contidos e linguas nunha área ou materia non lingüística: AICLE/CLIL, é un novo enfoque didáctico que se está a desenvolver nos últimos tempos dentro das ensinanzas non universitarias cunha dobre finalidade: a aprendizaxe dos contidos da materia non lingüística ao tempo que traballamos os da lingua estranxeira, aumentando, así, o tempo de contacto dos nosos alumnos e alumnas coa lingua estranxeira, adquirindo outras dimensións dela. Polo tanto, poderemos mellorar as competencias nunha lingua estranxeira a través do estudo dos contidos doutras áreas curriculares. Traballaremos coa lingua estranxeira «nun contexto». Proporcionarémolles tarefas relevantes, realistas e motivadoras para que aprendan os contidos a través do inglés. Promoveremos o uso da lingua estranxeira nun contexto, nun entorno distendido, comunicativo e instrumental.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
Pantalla dixital
Ordenador: con diferentes aplicacións e programas de software libre (Plan Dixital): reprodución audio e vídeo, editor partituras, gravación, etc.
Altosfalantes
Pinceis e témperas
Ceras, rotuladores, lapis de cores, pegamento e tesoiras
Imaxes de obras de Andy Warhol
Bloc de debuxo e cartolinas
Estoxo
Deseños incompletos da obra de Warhol
Pasta de modelaxe
Regra, escuadro e cartabón

Na área de Educación Artística requírese o uso de recursos múltiples e variados, convencionais e non convencionais, así como a creación de recursos propios e de aula elaborados polo alumnado con materiais diversos (os de refugallo, que estimularán nas nenas e nos nenos a busca de solucións creativas comprometidas co respecto e coidado do medio natural).

De momento non dispoñemos dunha aula propia para impartir a materia, pero utilizaranse as aulas de Música e de Inglés. Nestas aulas cóntase cun canón, un encerado branco e un portátil, para poder proxectar sempre que o necesitemos. Tamén contamos con conexión a Internet para poder usar os recursos proporcionados desde a rede e mostrar a información aos nenos a través do proxector. O uso de materiais audiovisuais adquire grande importancia na área polas posibilidades de exploración, manipulación e mesmo de expresión que permiten. Neste grupo pódense incluír: ordenador, cine, televisión, canón de vídeo, cámara e pantalla dixital.

Outros recursos poderán ser materiais da biblioteca: biografías, libros de imaxes, libros de literatura infantil e xuvenil, enciclopedias, CD...; ordenadores da aula de informática,...que serán utilizados sempre que resulten de axuda, e potenciándose ao máximo o seu uso. As TIC, coas súas achegas, son cada vez máis esenciais na área para buscar información, comparar actividades plásticas de diferentes lugares e momentos..., ou como medio para usar programas de ordenador para deseño e debuxo.

Xunto aos recursos comentados, hai que ter en conta tamén aqueles que xa son de uso común nas clases de plástica como: carteis, anuncios publicitarios, fotografías, catálogos, láminas, debuxos, obxectos para colorear (rotulador, ceras, témpera, acuarela...), diferentes tipos de soporte (papel, cartón, teas, pedras...)

O alumnado deberá ter, traer e facerse responsable do seu material e a limpeza deste.

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

Revisados os informes individualizados do noso alumnado; de especial interese é a información deste ampliada por parte das persoas titoras do curso anterior ao ser posible unha reunión presencial con estas dado que continúan no equipo docente do centro.

Realizarase unha proba durante as 4 primeiras sesións a modo de avaliación inicial e a través de produción/s concreta/s que permita establecer uns criterios claros do nivel mínimo de cada alumna/o. Esta consistirá na realización dun debuxo persoal onde se observará e valorará o avance e progreso da etapa pre-esquemática: aproximación á forma definida á hora de debuxar, se a composición ten algo de perspectiva, tamaño normal no debuxo, emprego de cores primarias nas imaxes e rectas trazadas con soltura e seguridade.

A partir do conxunto de datos obtidos do anteriormente citado tratarase co DO (ou alomenos comunicaranse, e a través da titoría, aquelas medidas que xa pode realizar e/ou realizará a persoa docente na aula, como por exemplo un reforzo dentro desta ou unha atención máis individualizada); de ser posible e/ou necesario sería importante e interesante que esta xuntanza fose xunto coa persoa titora e co resto de equipo docente da aula para poder convir o modo intervención daquelas posibles dificultades atopadas, especialmente das que precisen persoal docente adicional e/ou solicitude ao DO.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	18	18	24	40	100
Táboa de indicadores	100	100	100	100	100

Criterios de cualificación:

A totalidade dos CA da presente PD serán avaliados por medio dunha táboa de indicadores, da cal se levará un rexistro cunhas escalas de valoración/rúbrica, pois un grande número delas son de observación.

A nota trimestral, no tocante o que ás UD se refire, será a seguinte:

-1º trim.: UD1 60% + UD4 40%

-2º trim.: UD2 60% + UD4 40%

-3º trim.: UD3 60% + UD4 40%

O 100% da nota da avaliación final obterase do xeito seguinte:

-1º trim. 30%

-2º trim. 30%

-3º trim. 40%

Valorarase o grao de consecución dos obxectivos previstos aplicando a metodoloxía, tendo en conta a adquisición das competencias, os criterios de avaliación e utilizando os distintos instrumentos de avaliación.

A cualificación establecerase a partir da análise da aprendizaxe e do progreso nas actividades e tarefas realizadas por parte do alumnado. Para iso, teranse en conta e cualificará os seguintes aspectos do seguinte modo

Instrumentos de avaliación %

Traballo diario 30
Valores e actitude 30
Proxectos realizados 40

En canto á cuestión da lingua estranxeira, a avaliación da sección bilingüe non se verá afectada pola evolución ou falta dela no alumnado, será un factor a ter en conta pero non determinante posto que :

-A interiorización dos contidos non lingüísticos primará sobre os resultados lingüísticos.

-A competencia lingüística no idioma é un valor engadido que debe ser recompensado.

-A falta de fluidez na L.E. non debe penalizarse. As correccións nas producións orais do noso alumnado só se farán cando dificulten a comprensión, favorecendo a participación deles de forma máis relaxada, sen temor a equivocarse, gañando en seguridade.

Criterios de recuperación:

Aquel alumnado que non tivese acadado os obxectivos mínimos da materia ó final de cada UD, poderá recuperalos ao final de cada trimestre. A recuperación consistirá nun debuxo e unha manualidade bidimensional ou tridimensional relacionados coas UD do Trimestre. Neste centro, de ser este o caso, o procedemento será o seguinte:

-Comunicación disto á familia, mediante a axenda do alumnado e/ou a través do Abalar, así como do xeito de como pode recuperar dita UD.

Ademais, se estes non foren acadados trimestralmente, isto poderá ser acadado de cara á avaliación final. Téñase en conta que, por un lado, na UD3 recóllense todos os CA das UD1 e UD2 e, por outro lado, a UD4 trabállase en todos os trimestres.

6. Medidas de atención á diversidade

Nesta etapa debe poñerse un especial énfase na atención á diversidade do alumnado, na atención individualizada, na prevención das dificultades de aprendizaxe e na posta en práctica de mecanismos de reforzo tan pronto como se detecten estas dificultades. Así, algúns dos principios nos que está fundamentada a nosa programación son a flexibilidade e a individualidade para atender á diversidade que atopamos nas nosas clases, porque o noso alumnado ten diferentes experiencias, intereses, necesidades, motivacións e habilidades (deste modo garántese o desenvolvemento de todos eles á vez que unha atención personalizada en función das necesidades de cada un). Isto implica que a nosa programación debe ser aberta, cíclica e flexible.

Ao finalizar cada curso avaliaranse os resultados conseguidos por cada un dos alumnos en función dos obxectivos propostos a partir da valoración inicial. A devandita avaliación permitirá proporcionarlles a orientación axeitada e modificar o plan de actuación así como a modalidade de escolarización, de modo que poida favorecerse, sempre que sexa posible, o acceso do alumnado a un réxime de maior integración.

Así, como se ve, os mecanismos de reforzo que deberán poñerse en práctica tan pronto como se detecten dificultades de aprendizaxe poderán ser tanto organizativos como curriculares. Entre estas medidas consideraremos o apoio no grupo ordinario, os agrupamentos flexibles ou as adaptacións do currículo

Así, como non todo o alumnado aprende da mesma forma e ao mesmo ritmo, por iso realizaránse actividades a distinto nivel:

-Actividades programadas para todo o grupo.

-Actividades de reforzo para o alumnado cun ritmo lento e baixa comprensión.

-Actividades de ampliación para alumnado cunha aprendizaxe máis rápida.

-Xogos adicionais con cartas, taboleiros...

Porase énfase na detección temperá do alumnado que requira unha atención educativa diferente á ordinaria. Así, tan rápido como se detecten dificultades específicas de aprendizaxe farase un reforzo educativo coa finalidade de que este adquira os coñecementos necesarios para continuar o proceso educativo.

No caso de alumnado que permaneza un ano máis no mesmo curso seguiranse as indicacións establecidas no artigo 50 da ORDE do 8 de setembro de 2021 (de atención á diversidade) en relación ao preceptivo plan específico de reforzo, que ten como obxectivo atender e superar as dificultades que levaron a esa repetición.

Tamén se farán adaptacións curriculares significativas para aquel alumnado que presente necesidades educativas especiais onde se reducen e simplifican actividades mostrando a forma máis sinxela de facelas.

No caso de alumnado con altas capacidades ampliáranse os seus coñecementos debido á súa rápida aprendizaxe.

Alumnado inmigrante con descoñecemento da lingua: neste centro danse moitos casos de incorporación de alumnado que accede ao centro unha vez iniciado ou xa moi avanzado o curso. Levarase a cabo a valoración polo Departamento de Orientación para determinar o nivel curricular. Establecerase Reforzo Educativo e traballarase na comunicación facendo moito máis fincapé a través de imaxes.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4
ET.1 - Comprensión lectora	X	X	X	X
ET.2 - Expresión oral e escrita	X	X	X	X
ET.3 - Comunicación audiovisual	X	X	X	X
ET.4 - Competencia dixital	X	X	X	X
ET.5 - Fomento da creatividade, espírito científico e do emprendemento	X	X	X	X
ET.6 - Igualdade entre homes e mulleres	X	X	X	X
ET.7 - Educación para a paz e prevención e resolución pacífica de conflitos		X		
ET.8 - Educación para o consumo responsable e o desenvolvemento sostible	X	X	X	X
ET.9 - Educación para a saúde	X	X	X	X

Observacións:

Os elementos transversais, eiqú numerados, 1-6, 8 e 9 trabállanse con regularidade no propio traballo de cada UD, ben sexa coas rutinas ou coas diferentes actividades que desenvolven os contidos.

O elemento transversal 7 traballarase, de xeito especial, a través da conmemoración do Día da Paz e non Violencia.

Incluimos ademais, nesta programación, valores e actitudes tales como:

- Actitude de respecto cara as artes: aceptación das mesmas como instrumentos de comunicación e identidade. ¿ Valoración do patrimonio artístico e cultural e interese por participar na súa conservación.
- Respecto polas producións artísticas doutras persoas.
- Educación e respecto cara a lingua estranxeira.
- Esfuerzo co vocabulario e estruturas novos.
- Interese e respecto cara ás opinións dos compañeiros.
- escoita atenta e mostrando seguridade.
- Uso da lingua estranxeira na clase.
- Desenvolve as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións cos demais, así como unha actitude contraria á violencia, aos prexuízos de calquera tipo e aos estereotipos sexistas.
- Coñece, aprecia e valora as singularidades culturais, lingüísticas, físicas e sociais.
- Aмоса hábitos de traballo individual e de equipo, de esforzo e responsabilidade no estudo, así como actitudes de confianza en si mesmo, sentido crítico, iniciativa persoal, curiosidade, interese e creatividade na aprendizaxe, e espírito emprendedor.

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Decorar os corredores trimestralmente	Decoración dos corredores cos traballos propostos para celebrar as conmemoracións escolares realizadas.	X	X	X
Exposicións dos traballos realizados en cada UD	Exposición destes en diferentes espazos do centro: corredores, patio, espazos comúns...	X	X	X
Exposición no centro	No 1º trimestre exposición guiada das obras de Warhol no patio do centro polo alumnado con posible invitación ás familias.			X
Colaboración coa Biblioteca do Centro	No 3º trimestre colabórase realizando un dos traballos grupais realizados durante o curso para expoñer na Biblioteca.	X	X	X

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Organización xeral da aula e o aproveitamento dos recursos
Realizouse unha enquisa ao alumnado sobre a práctica docente.
Medidas de atención á diversidade
Aportouse información ao persoal docente titor.
Funcionalidade da PD: revisouse ao longo do curso e foi práctica e útil para acadar os obxectivos propostos.
Clima de traballo na aula
Adecuouse o deseño das UD ás características e necesidades do alumnado.
Cumpriuse a temporalización inicialmente establecida.
Leváronse a cabo as medidas de atención á diversidade e foron efectivas.
Máis do 80% do alumnado superou a materia.
Apoiouse a implicación das familias no traballo do alumnado.
Coordinación co resto do equipo docente e coas familias ou as persoas titoras legais
A persoa docente empregou as metodoloxías reflectidas na PD.
Conseguiuse a participación activa de todo o alumnado.
Outros
Usáronse distintos instrumentos de avaliación.

Descrición:

En liñas xerais, e agás a enquisa, farase un seguimento trimestral para a comprobación dos indicadores de logro; neste senso, un cadro destes xunto co seu resultado incluírase, alomenos, nas correspondentes actas de ciclo.

A enquisa ao alumnado realizarase cara o remate do 3º trimestre, e incluíranse, entre outras, unha pregunta de escala na que este valore a facilidade coa que comprendeu as instrucións dadas, así como outra/s relacionada/s sobre a adecuación do deseño das UD en base ás súas necesidades.

De cara a reflectir a comunicación realizada da información ao persoal titor será suficiente con que este último así o faga constar nas correspondentes actas de ciclo e/ou en cada unha das actas posteriores á Xunta de Avaliación trimestral; neste centro a comunicación da información será, polo xeral, a través dunha pequena xuntanza, podendo ampliarse esta a través de comunicación electrónica.

Na funcionalidade da PD tamén se incluírán observacións das posibles necesidades e/ou propostas de cambio, reflectindo, especialmente, e entre outros puntos, se o número de sesións se adecúan e se estas son suficientes, de cara á elaboración de seguintes PD.

Ao mesmo tempo, o referido seguimento desta funcionalidade da PD, así como o cumprimento da temporalización, o emprego das diferentes metodoloxías e instrumentos de avaliación e as medidas de atención á diversidade faranse a través do propio PROENS, pois estas veñen eiví recollidas.

Para medir a consecución da participación activa de todo o alumnado e o apoio de implicación das familias no traballo do alumnado reflectirase o índice destes no rexistro diario de aula.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

Tralo remate de cada trimestre revisarase a PD. Dita revisión terá en conta os seguintes puntos:

1. Seguimento da PD no apartado correspondente do PROENS:

- Reunións trimestrais do equipo docente da coordinación de ciclo.
- No tocante ás UD: data de inicio e final, número de sesións previstas e realizadas.
- Grao de cumprimento da PD con carácter xeral dos indicadores de logro desta.
- Propostas xerais de mellora e outras observacións.

2. Análise da situación no tocante ás dificultades atopadas no alumnado:

Se os resultados fosen positivos continuarase na mesma liña de traballo.

Se os resultados fosen negativos levaranse a cabo propostas de mellora.

Accións de mellora:

- Ofrécese ao alumnado as explicacións individualizadas.
- Elaboración de actividades atendendo ás dificultades mostradas.
- Probas de avaliación de distinta dificultade.
- Comentar co alumnado os fallos máis significativos dos traballos realizados.

En función do anterior:

- Revisión das necesidades de atención educativa (apoio, reforzo, ACS, etc.)

3. Actividades complementarias (realizadas ou non).

A avaliación dos datos recollidos farase mediante o cadro referido no apartado 8.1. ao que se lle engadirá, a maiores, os cadros precisos que inclúan a información adicional do presente apartado xunto coa información e resultados destes; posteriormente incluíranse como anexo nas correspondentes actas da coordinación de ciclo. Así mesmo, esta información será incluída na memoria final da materia, con especial relevancia nas posibles propostas de mellora para levar a cabo no seguinte curso académico.

9. Outros apartados